

Jadąc z Głubczyc do Krnova jeżeli spojrzymy w prawo mamy przed sobą piękny widok przedgórza sudeckiego oraz wiosną pokryty śniegiem szczyt Pradziada. W tej linii pomiędzy wzgórzami na samej czeskiej granicy nad potokiem Grozowym leży wieś Pielgrzymów (Pelhrimovy – Pilsgersdorf). Do końca XIX wieku kursowała również druga nazwa czeska – Poruba. Pierwsza wzmianka o Pielgrzymowie pochodzi z ołomunieckiego rejestru lennego z 1308 roku. Dotyczy to obecnej polskiej strony, zaś czeska strona powstała w 1317 roku. Do podziału śląska na pruski i austriacki obecny Pielgrzymów polski nosił nazwę Pielgrzymów Śląski, zaś czeski Pielgrzymów Morawski. W XIX wieku przyjęto nazwy Pielgrzymów pruski i Pielgrzymów austriacki. Po stronie czeskiej został wybudowany gotycki kościół parafialny pod wezwaniem świętego Jerzego – najstarsza gotycka budowla na tych terenach – był niewielki i pozostała z niego obecna zakrystia. Drugim ważnym zabytkiem wsi jest barokowa Kaplica Zamkowa stojąca na wzniesieniu vis a vis pałacu z barokowymi sztukateriami. Nad potokiem znajduje się postument ze świętym Janem Nepomucenem, liczący ok. 200 lat.

Trzecim obiektem zabytkowym jest barokowo-klasycystyczny pałac w parku przy wjeździe do wsi. Nieco dalej na wzgórzu widać ruiny kościoła z wieżą z 1806 roku, wzdłuż potoku Grozowego ciągnie się wieś – a raczej resztki (30 domów), to co zostało z dawnego Pielgrzymowa.

Kościół św. Jerzego stoi w środku wsi, w obrębie obmurowanego cmentarza, posiadał dwa ołtarze i organy. W ołtarzu głównym znajdował się obraz świętego Jerzego, w ołtarzu bocznym krzyż z Chrystusem. Obok cmentarza znajduje się oddzielna część cmentarza, która nosi nazwę „cmentarza szwedzkiego”. Na tym cmentarzu spoczywają szwedzcy żołnierze, którzy zmarli tu, kiedy generał Nassau rozbił w Pielgrzymowie między kościołem a wiatrakiem obóz i dopadła ich tutaj zaraza. Szkoła wiejska w Pielgrzymowie istniała już przed 1650 rokiem. W 1538 roku panowała dżuma, która wyludniła miejscowość i okolice. Z tego okresu na strychu kościelnym pozostały dwie trumny, tzw. „trumny dżumy”. W 1650 roku właścicielem Pielgrzymowa był Franciszek Ludwik von Tarol. Następnie Pielgrzymów przeszedł na własność hrabiego von Sedlnitzky, który w 1694 roku

oddał wieś swojemu dyrektorowi dóbr Bartsch von Sterneck. Od 1730 roku aż do parcelacji dobra należały do rodziny von Blumenkron. Z inicjatywy Józefa von Blumenkron został wybudowany kościół i poświęcony w 1806 roku. Wszyscy członkowie rodziny Blumenkron są pochowani w krypcie kościoła w Opawicy.

W 1862 roku pałac i resztki ziemi nabywa Maks Sterz. W 1866 roku przeszedł w ręce jego szwagra Franciszka Schmidt z Dobieszowa, po którego śmierci zamek nabył rentier Klug, a w 1900 roku pałac i 11 hektarów ziemi przejął jego zięć bankier Fritz Heinze, który był właścicielem pałacu do 1945 roku.

Pałac w Pielgrzymowie jest typową budowlą barokowo-klasycystyczną – 11-osiową, fasada główna skierowana jest na wschód, środkowa część fasady, trójosiowa, zaakcentowana została przez lekkie wysunięcie do przodu oraz

zwieńczenie trójkątnym przyczółkiem. Piętrowa budowla wzniesiona jest na rzucie prostokąta z dwoma ryzalitami po bokach elewacji frontowej. Pałac usytuowany jest we wschodniej części wsi, przy drodze prowadzącej z Dobieszowa do Pielgrzymowa.

Otoczenie pałacu stanowi park rozciągający się od wschodu i południa, obejmujący skarpę wzniesienia. Główny drzewostan parku stanowią lipy. Znajduje się tu również ponad 200-letni miłorząb, dąb szypułkowy, platany, tulipanowiec, sekwoja, 4 odmiany magnolii, 5 odmian bzu, kasztanowce i akacje. Pałac pielgrzymowski w swojej obecnej postaci powstał w początkach XVIII wieku (w 1720 istniał tutaj dom pański),

jakkolwiek najstarsza część pałacu od strony skarpy o wymiarach 13x13 metrów o ponad metrowych murach i kolebkowym sklepieniu sięga prawdopodobnie wieku XVI – był tu prawdopodobnie kasztel obronny, do którego dobudowano obecną budowlę.

Wydano z okazji 700-lecia Pielgrzymowa.

16.08.2008r.

Tekst: Ryszard Brzeziński
Zdjęcia: Paweł Oskres